

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Det samme storsind bør vi efter min opfattelse vise i forholdet til Færøerne, hvor jo også en række bekostelige anlæg og reformer står foran deres gennemførelse. Det færøske folk har valgt at høre til det danske rige. Der er på dette grundlag tilvejebragt en selvstyreordning. Der var ikke enighed om den blandt færingerne, men den er tiltrådt af et flertal, og det er nu meget ønskeligt, at den får lov til at fæstnes. Det kan vi sikkert bidrage til ved en forstående holdning.

Jeg vender mig derefter til vore mere hjemlige anliggender, og det vil her være naturligt at tage udgangspunkt i folketingsvalget den 5. september. Det blev udskrevet for at give vælgerne lejlighed til at dømme partierne imellem med hensyn til de linier, hvorefter vort valutaproblem skal løses, og vi står nu i den paradoksale situation, at der lige siden valgdagen har været stor uenighed om, hvad vælgerdommen egentlig lød på. Klar var den altså ikke.

Lige straks lod det dog til, at i hvert fald dele af oppositionspresen kunne finde en klarhed, som andre ikke så. Det blev forkyndt med tommehøje bogstaver, at valget var gået regeringen Hedtoft imod, og at den måtte gå. „Friheden sejrede!“ skrev venstrebladet „Fyns Tidende“. Altså friheden, men i hvert fald ikke venstre! Jeg kunne tænke mig, at en og anden venstremand har modtaget denne fanfare med bøjet hoved. Om det så er de ærede medlemmer hr. Starcke eller hr. Ole Bjørn Kraft, der skal ophøjes til frihedsgudinde, eller de skal dele verdigheden, som de er venner til, får stå hen. Til det ærede medlem hr. Erik Eriksen kan der vel højst blive en plads som sørgende gratie ved gudindens fod.

Denne enkle bedømmelse af valgresultatet havde sin rod i den lige så enkle problemstilling; man navnlig fra venstres side præsenterede vælgerne for for valget. Herefter skulle kampen jævnt og ligetil stå mellem tvangsstyre, kontorvælde og restriktionsherredømme på den ene side — det kaldte man socialisme — og handelens og erhvervslevets og hele folkets frihed på den anden side. Socialdemokratiet stod naturligvis for tvangsstyret, bistået i det skjulte af kommunisterne, medens alle de andre partier omend naturligvis med venstre i fortravet udgjorde frihedens æresvagt.

Denne problemstilling var lige så falsk, som den var enkel. Det er en ofte gentaget, men stadig lige forkert frase, at socialdemokratiet skulle være principiel tilhænger af restriktioner, og at vi skulle være forkæm-

pere for „tvangsstyre“. Der var mere af det, man kalder tvangsstyre og restriktionsvælde, under regeringen Knud Kristensen, end der har været under regeringen Hedtoft. Hvad regeringen foreslog den 8. august, og hvad socialdemokratiet gik til valg på, var i korthed, at det kommende valutaunderskud skulle imødegås ved en kombination af direkte importbegrænsning og opslugning af købekraft gennem øgede forbrugsafgifter på visse varer. For at muliggøre importbegrænsningen foresloges en overførsel fra fri til bunden liste af varer til en årlig importværdi af 800 mill. kr.

Man søgte nu under diskussionerne at fremkalde det indtryk, at de øvrige partier — bortset fra kommunisterne — dels stod som en kompakt mur af modstand overfor disse socialdemokratiske forslag, dels at en såkaldt ny politik ville stige som en fugl Fønix af asken, blot den socialdemokratiske regering blev tilføjet et nederlag og måtte forsvinde. Men heller ikke dette var rigtigt.

Fra forhandlingerne den 8. august vil det erindres, at det radikale venstre i modsætning til de øvrige partier ikke afviste at forhandle om nogen importbegrænsning, og såvel dette parti som partiet venstre erkendte nødvendigheden af købekraftbegrænsning gennem forbrugsafgifter. Det hed jo netop i beretningen fra folketingsudvalget om overførslen til bunden liste, at man ikke kunne fremme forslaget „i den foreliggende skikkelse“. Men selvom nu alle oppositionspartierne havde været enige om et fast og unuanceret nej til regeringsforslagene, var sagen jo ikke klar, for de var i det mindste ikke enige om, hvad der skulle sættes i stedet.

Størst var vel enigheden om besparelser på statsbudgettet, selvom opfattelserne af, hvor langt man kan gå, er noget varierende. Retsforbundet har lagt sig klart i spidsen bl. a. med påstanden om, at der er ansat 60 000 for mange i offentlig tjeneste, i hvilken sammenhæng man har opereret med tallet 600 mill. kr., som om dette beløb kunne spares ved en mulig nedskæring af tjenestemændenes antal. Det ærede medlem hr. Jensen-Broby fulgte tæt efter med den lidt overraskende oplysning, at der skulle kunne spares 600 mill. kr. Jeg siger overraskende, fordi man vel kunne have ventet, at det ærede medlem som formand for finansudvalget kunne have fundet blot en del af dette store beløb for valgkampen. For de konservative og de radikale var det ikke muligt at komme op på så store tal, og det tjener dem faktisk til ære.